

Revoluce v českém odpadovém hospodářství nebo jen deklarace neslučitelné s praxí?

Stručný přehled nejzásadnějších změn

Cíle nové legislativy

Na počátku nového roku nabyly účinnosti tzv. odpadový balíček zahrnující novelu zákona o obalech, zcela nový zákon o odpadech a též nový zákon o výrobcích s ukončenou životností a související změnový zákon.

Nová odpadová legislativa má pomoci zejména s plněním ambiciózních evropských cílů týkajících se recyklace komunálního odpadu a odklonu od skládkování. Zároveň však odstraňuje některé nedostatky dosavadní úpravy, v jejichž důsledku bylo odlišně zacházeno se subjekty ve stejném postavení napříč Českou republikou, a zpřesňuje některá ustanovení, která byla sice do našeho právního řádu transponována, avšak v praxi byla v podstatě neaplikovatelná.

Zákon o odpadech – zásadní změny pro podnikatele

Konec skládkování je pak vztažen k 1. 1. 2030, avšak budou zde stále existovat výjimky, z nichž poslední je definována velmi široce, když nadále povoluje ukládat na skládky odpady, které není za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat. Dá se tedy předpokládat, že ukončení skládkování nebude probíhat nikterak dramatickým způsobem.

Z hlediska podnikatelských subjektů jsou v zákoně o odpadech zajímavé zejména následující změny a novinky:

- Zpřesnění v oblasti přechodu produktů z odpadového režimu a zavedení institutu dodatečných kritérií či povolení krajského úřadu
- Zjednodušení zařazování odpadu podle Katalogu odpadů
- Nové povinnosti provozovatelů výkupu kovových odpadů (sledování prostor kamerovým systémem, uchovávání záznamu, školení pracovníků obsluhy zařízení)
- Zpřesnění týkající se doby platnosti povolení k provozu zařízení pro nakládání s odpadem (vydává se na dobu neurčitou, avšak musí být revidováno každých 6 let, a to včetně provozního řádu, jinak zaniká)
- Zapojení krajských hygienických stanic do procesu povolování provozu zařízení pro nakládání s odpadem (vydává závazné stanovisko)
- Stanovení jednotných podmínek pro vzorkování odpadu a zavedení kritérií pro kvalifikované osoby
- Zavedení povolení k obchodování s odpady
- Zákaz přepravy komunálního odpadu do ČR za účelem jeho energetického využití ve spalovně komunálního odpadu a přednostní využívání a odstraňování českého odpadu v ČR
- Zvýšení odvodů na rezervu na zajištění rekultivace a následné péče o skládku
- Snížení administrativní zátěže původců odpadů (osvobození původců odpadů zapojených do obecního systému odpadového hospodářství od vedení odpadové evidence, navýšení ohlašovacích limitů)
- Zakotvení úpravy nakládání se specifickými druhy odpadů v zákoně (biologicky rozložitelný odpad, odpady ze zdravotnictví a veterinární péče)
- Navýšení skládkovacího poplatku u využitelných odpadů

Provozovatelům zařízení nakládajících s odpady a spadajících pod různé povolenací režimy podle dosavadní právní úpravy jsou stanoveny lhůty v rozmezí od jednoho do tří let, do kdy smí být zařízení provozováno, než bude rozhodnuto o jejich žádosti dle nové právní úpravy, příp. do kdy nemusí splňovat technické a technologické požadavky dle nového zákona.

Zákon o odpadech – zásadní změny pro obce

Kromě výše uvedeného přináší nová právní úprava nová práva (např. možnost uplatnění tzv. třídící slevy) i povinnosti (např. pravidelně zveřejňovat kvantifikované výsledky odpadového hospodářství včetně nákladů na provoz obecního systému) také územním samosprávným celkům, resp. zejména městům a obcím. Zpřesňuje se rovněž povinnost obcí ve vztahu k oddělenému soustředování komunálních odpadů a zajištění sběrné sítě nastavením obecního systému odpadového hospodářství. Obce musí mj. určit místa pro oddělený sběr alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu. Zákon obcím stanoví také povinné podíly recyklovatelných složek komunálního odpadu. Zároveň dochází k rozšíření sankčních pravomocí obecních úřadů a zakotvení možnosti stanovení nápravných opatření bez udělení sankce.

Další části odpadového balíčku

Zákon o výrobcích s ukončenou životností se vztahuje na vybrané výrobky, kterými jsou elektrozařízení, baterie nebo akumulátory, pneumatiky a vozidla. Na obaly se tento zákon nevztahuje.

Základní principy, na kterých je postaven zákon o obalech se jeho novelou nemění. Novelou je však posíleno monopolní postavení EKO-KOM jako autorizované společnosti dle tohoto zákona, neboť podmínky pro získání autorizace jsou pro případné další zájemce prakticky nespílitelné. Podstatnou novinkou zavedenou novelou zákona o obalech je možnost osoby neusazené v ČR a uvádějící na trh nebo do oběhu obaly si za účelem plnění zákonných povinností písemnou smlouvou určit pověřeného zástupce. Pověřený zástupce musí mít oprávnění k podnikání a být usazen v ČR.

Máme čas na reakci?

Ačkoli dle přechodných ustanovení odpadového balíčku mají dotčené subjekty na zavedení požadovaných nových mechanismů a zohlednění dalších novinek jeden až tři roky, což je zdánlivě dostatek času, je třeba se na ně připravit a začít jednat včas. Některé žádosti je totiž nutno podat třeba i s půlročním předstihem před vypršením stanoveného přechodného období.

Prováděcí předpisy a metodika

Ačkoli nové zákony obsahují řadu zmocňovacích ustanovení, prováděcí právní předpisy jsou zatím v nejlepší případě v meziresortním připomínkovém řízení. Ministerstvo životního prostředí zatím vydalo k nejzásadnějším aspektům nové úpravy alespoň řadu metodických pokynů.

eversheds-sutherland.com

© Eversheds Sutherland 2021. Všechna práva vyhrazena.

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o. a Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., je součástí Eversheds Sutherland, která celosvětově působí prostřednictvím různých samostatných právních subjektů. Úplný popis struktury a seznam kanceláří najdete na www.eversheds-sutherland.com.

Tento dokument a informace v něm uvedené mají pouze obecný informativní charakter a nejsou právní radou v konkrétní záležitosti. Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o. nebo Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o. neodpovídá za jakékoli jednání učiněné na základě informací obsažených v tomto dokumentu.

Pro více informací kontaktujte

Bernhard Hager
Partner

T: +421 232 786 411
M: +421 911 545 838
bernhard.hager@eversheds-sutherland.sk

Vojtěch Faltus
Vedoucí advokát | Praha

T: +420 255 706 543
M: +420 723 031 357
vojtech.faltus@eversheds-sutherland.cz

Alena Šichová
Koncipientka | Praha

T: +420 255 706 557
M: +420 607 061 995
alena.sichova@eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland,
advokátní kancelář, s.r.o.
Pobřežní 394/12, Praha 8, Česká republika
T: +420 255 706 500
E: paha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.
Hodžovo námestie 1/A, Bratislava, Slovensko
T: +421 232 786 411
E: bratislava@eversheds-sutherland.sk
www.eversheds-sutherland.sk